

Model učenja T4T¹

Josip Debeljuh

<https://orcid.org/0009-0008-2387-1825>

Global Outreach International

josipdebeljuh@yahoo.com

UDK: 27-4:277(497.5)

Stručni rad

DOI: <https://doi.org/10.32862/k1.18.1.3>

Sažetak

U posljednjih su se nekoliko godina na kršćanskoj globalnoj sceni pojavili mnogi modeli učenja. Među njima je jedan privukao pažnju teoloških fakulteta, misijskih organizacija i crkava, a to je model učenja T4T (Training for Trainers). Model učenja T4T dio je Pokreta za osnivanje crkava (Church Planting Movements – CPM) i Pokreta za stvaranje učenika (Disciple Making Movements – DMM). Ovaj članak pruža informacije o modelu učenja T4T – što je, što postiže i kako se primjenjuje. Nadalje, članak propituje njegove prednosti i mane u pogledu upotrebe u hrvatskom kontekstu. Na kraju, članak zaključuje da model učenja T4T nije prikladan za upotrebu u lokalnim crkvama u Hrvatskoj osim u slučaju da se naprave znatne preinake njegova učenja i prakse.

Ključne riječi: učenje, model učenja, evangelizacija, učenik

Uvod

U povijesti crkve mnogo se puta pokušao razviti materijal za učenje ili model učenja koji bi pomogao crkvi u nastojanjima oko stvaranja novih učenika. Jedan od razloga zašto crkve žele prakticirati učenje činjenica je da je to Isus Krist zapovjedio. Najčešće citiran odlomak kada se govori o učenju dolazi iz Mateja 28,18-20, također poznatog kao odlomak Velikog poslanja, gdje piše: „Isus

1 Ovaj je članak napisan kao dio istraživačkoga projekta Biblijskog instituta u Zagrebu: „Koncept učenja među crkvama reformacijske baštine u Hrvatskoj”.

im pristupi i prozbori: 'Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio! I evo, ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta.'² Isus je ovu zapovijed dao originalnoj jedanaestorici učenika koji su bili prisutni na gori u Galileji (Mt 28,16), no ona se odnosi na sve crkve i na sve vjernike u svim vremenima. Svi Kristovi sljedbenici pozvani su stvarati učenike.

Budući da različite crkve i kršćanske organizacije pokušavaju stvoriti različite modele učenja, u posljednjih nekoliko desetljeća pojavilo se nekoliko modela. Među njima su, među ostalim, misionarsko učenje, obiteljsko učenje i životno učenje. Međutim, model evangelizacije/učenja koji je posljednjih godina privukao posebnu pozornost u nekim crkvama i fakultetima je T4T (Training for Trainers, odnosno tečaj za voditelje). T4T dio je „Pokreta za stvaranje učenika” (DMM) i „Pokreta za osnivanje crkava” (CPM). Iza ovih pokreta nalazi se „vizija osnivanja crkava koje se može ‘brzo umnožavati’, prvenstveno zato što ne traži da se ljudi obrate kako bi postali dio crkve ili čak dio njezina vodstva” (Morrell 2018). Svakako da ovi pokreti imaju svoje prednosti i mane, no posljednjih su godina s pravom naišli na određeni otpor. Ovaj se članak neće posebno baviti pokretima DMM i CPM, već će se usredotočiti na T4T. Pokreti DMM i CPM imaju paralele s T4T jer spadaju u slične pokrete.

1. Definicije

Prije nego što krenemo dalje, važno je definirati nekoliko naziva koje će ovaj autor koristiti u članku. Moramo definirati pojmove: učenik Isusa Krista, učenje, evangelizacija i u kojem su odnosu evangelizacija i učenje. Valja nam obratiti pažnju na to da teolozi imaju različite definicije ovih naziva. O tim se važnim terminima različito promišlja i različito im se pristupa. Međutim, ovaj članak fokusira se na jedan model učenja, a ne na različite definicije navedenih naziva i stoga će ih ovaj autor definirati u skladu sa svojim stavom prema njima.

U pogledu definicije učenja, odnosno u pogledu toga što znači biti učenik Isusa Krista, slijedit ćemo definiciju Michaela Wilkinsa. Wilkins (1992, 40) kaže: „U specifičnom smislu, Isusov je učenik onaj koji je došao Isusu po vječni život, koji Isusa smatra svojim Spasiteljem i Bogom te koji je započeo živjeti slijedeći Krista.” Nadalje, Wilkins (1992, 40) ovako definira učenje: „Učenje znači živjeti sasvim ljudski život u ovom svijetu u jedinstvu s Isusom Kristom, postajati mu sve sličniji dok nas Duh transformira u njegovu sliku iznutra prema van, biti njegovani unutar zajednice učenika koji također sudjeluju u tom cjeloživotnom procesu i pomagati drugima da poznaju i postanu poput Isusa.” Potom se trebamo

2 Ukoliko nije drukčije naznačeno, navodi biblijskih tekstova preuzeti su iz Biblije u izdanju Kršćanske sadašnjosti: <https://biblija.ks.hr/>.

zapitati što je evangelizacija. Lewis Drummond definirao je evangelizaciju kao „zajedničko nastojanje u snazi Duha Svetoga da suočimo nevjernike s istinom o Isusu Kristu i tvrdnjama našega Gospodina s ciljem da povedemo nevjernike u pokajanje prema Bogu i vjeri u našega Gospodina Isusa Krista, i stoga u zajedništvo njegove crkve kako bi mogli rasti u Duhu” (Drummond 1992, 9).

Na koncu, u kojem su odnosu evangelizacija i učenje? Odnos između evangelizacije i učenja dolazi izravno iz misionarske naravi trojstvenoga Boga koji želi vidjeti nastajanje kongregacija koje će utjeloviti evanđelje i opremiti kršćane da sudjeluju u Božjoj obnoviteljskoj i otkupljujućoj misiji u svijetu (Akkerman i Maddix 2013, 16). U odlomku koji smo već citirali (Mt 28,18-20) tekst pretpostavlja da narodi nemaju evanđelje i stoga su učenici pozvani ići i navijestiti evanđelje izgubljenima, dovesti ih Kristu i potom ih krstiti te ih na koncu poučiti svemu što je naš Gospodin zapovjedio. Učenje je, kao što vidimo u ovom odlomku, cijeli proces koji smo upravo opisali, a evangelizacija je prvi dio procesa učenja. U odlomku koji je paralelan Mateju 28,18-20, naime, Marko 16,15,³ koji se također smatra odlomkom Velikog poslanja, Isus jasno kaže svojim učenicima da naviještaju evanđelje. Stoga evangelizacija ponekad ima različite oblike (načine na koji je ljudi čine). Može se činiti naviještanjem evanđelja na ulicama i trgovima (Lk 6,17-49; Mk 16,16; Dj 17,17), dugoročnim sklapanjem prijateljstava s izgubljenima (Iv 1,40-51; 4,28-42; Dj 10,24) i na bilo koji drugi način koji vjernik izabere. Međutim, evangelizacija će u nekom trenutku zahtijevati naviještanje Riječi. Evanđelje se mora propovijedati kako bi ljudi došli Kristu (Mk 16,15; 2 Tim 4,2; Rim 10,14-17). Kao što smo već spomenuli, svi vjernici pozvani su da čine učenike, što uključuje evangelizaciju izgubljenih i ulaganje u vjernike (drugi dio procesa učenja). Neki vjernici nadareniji su u prvom dijelu učenja (evangelizacija), a neki vjernici nadareniji su u drugom dijelu učenja (ulaganje, mentoriranje, hodanje zajedno s vjernikom). No bez obzira na svoju nadarenost, svi su vjernici pozvani činiti oboje, odnosno cijeli proces učenja.

2. T4T učenje

T4T, kratica za „Training for Trainers”, jedan je od modela učenja. Jedan od tvoraca T4T-a, Steve Smith, svojim riječima pojašnjava o čemu se radi. „T4T sveobuhvatan je proces obučavanja vjernika u razdoblju od 12 do 18 mjeseci da svjedoče izgubljenima te obučavanja novih vjernika da stvaraju zajednice za učenje koje će se potom reproducirati iz generacije u generaciju” (Smith 2011, 36). Povrh toga, T4T nastoji misionarima i pastorima u cijelom svijetu ponuditi praktična načela za umnožavanje crkava i voditelja programa učenja.

3 „I reče im: ‘Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju.’”

T4T su razvila dva misionara Južnih baptista, naime Ying Kai i Steve Smith u južnoj Aziji. Prema autorima, od 2001. godine, kad je započeo program T4T, zabilježeno je 1.7 milijuna krštenja i 150 000 novih crkava. Kad su vođe pokušali nasumično uzorkovati ovaj proces, pronašli su generacije vjernika koji su došli Kristu u razdoblju od 4–5 godina (Garrison 2014, 3).

U knjizi *T4T: A Discipleship Revolution*, Steve Smith artikulirao je sadržaj ovoga pokreta učenja. Smith je napisao da je „T4T sveobuhvatan proces koji Bog koristi da povede osobu od izgubljenosti do zrelog učenika koji može započeti nove skupine i opremiti druge u reproduciranju procesa” (Smith 2011, 75). U osnovi, T4T je strategija evangelizacije i učenja kojom se pokušava dosegnuti cijeli svijet evanđeljem.

Smith nam u svojoj knjizi daje pogled iznutra gdje odgovara zašto i kako se Pokret osnivanja crkava velikom brzinom kreće oko svijeta upotrebom procesa T4T. Smith također poučava o tome kako novi ili postojeći vjernici prolaze kroz proces postajanja zrelim učenicima koji onda vode druge sudionike ne bi li nastavili taj ciklus. U procesu T4T, vjernika se potiče da odmah primijeni lekcije koje uči s onima koje je doveo Kristu ili s onima koji žele biti poučavani. Ovaj se proces prvenstveno obavlja u formatu grupe.

Također, svakom čitatelju koji želi implementirati pokret učenja T4T pruža detaljna načela koja treba slijediti. Ova je knjiga puna sadržaja koji se mogu koristiti u službi propovijedanja. Jedno od najvažnijih načela u ovoj obuci, primijetio je Smith, glasi ovako: „Ako želite istinsko učenje temeljeno na poslušnosti, izbjegavajte jednu od glavnih zamki: Nikad nemojte dati zadatak ili cilj osim ako na sljedećem sastanku ne planirate postaviti pitanje jesu li sudionici napravili navedeno. Ne postavite li takvo pitanje, u startu ćete uništiti učenje temeljeno na poslušnosti” (Smith 2011, 112). T4T je strukturiran s ciljem umnožavanja i važno je držati polaznike odgovornima.

Kako djeluje T4T? T4T sadrži devet lekcija koje svaki potencijalni vođa ili novi vjernik treba proći kako bi bio sasvim opremljen i u stanju prenijeti lekcije na sljedeću generaciju voditelja. Cilj je procesa umnožavanje grupa nakon devet tjedana. T4T priručnik ima 161 stranicu, besplatan je i dostupan na internetu te pruža informacije o primjeni cijeloga procesa (Garrison 2014, 3).

Tipična lekcija tečaja T4T sastoji se od nekoliko koraka: (1) Pogled unatrag, (2) Pogled prema gore i (3) Pogled unaprijed. U Pogledu unatrag, „cilj... je procijeniti kako je voditeljima bilo dok su bili razdvojeni, čestitati im i ohrabriti ih da Bog može izgraditi pokret kroz njih” (Smith 2011, 107). U Pogledu prema gore „cilj... je tražiti od Boga novi smjer proučavanjem nove lekcije ili proučavanjem Biblije” (Smith 2011, 107). U Pogledu unaprijed „cilj... je pripremiti voditelje da provedu ono čemu ih je Bog učio – evangelizaciju, učenje, obučavanje drugih, osnivanje grupa itd.” (Smith 2011, 107).

T4T ima mnogo dobrih sadržaja koji se mogu koristiti u evangelizaciji i učenstvu. Smith na mnogim mjestima u knjizi ističe da lekcije moraju biti biblijske. Također ističe da je sadržaj vrijedan i da ga osoba mora proći, ali da je najvažnije razvijanje voditelja.

2.1. Procjena modela T4T

Budući da je ovaj članak napisan kao dio projekta istraživanja učenja u evanđeoskim crkvama u Hrvatskoj, trebamo razmotriti nekoliko prednosti i mana korištenja tečaja učenja T4T kao alata koji treba pomoći crkvama u Hrvatskoj da dobro prakticiraju učenje. Jedna od velikih snaga tečaja učenja T4T leži u tome što ohrabruje vjernike da ispune Veliko poslanje. Čini se da u Hrvatskoj postoji nedostatak naglaske na ispunjavanju Velikog poslanja. Također, čini se da postoji nedostatak strategije stvaranja učenika.⁴ Stanko Jambrek rekao je da je najveći problem hrvatskih crkava neposlušnost Gospodinovoj zapovijedi da činimo učenike (Bohall 2018, 1). U svojoj posljednjoj knjizi o učenstvu za hrvatsko čitateljstvo *Učenje na Isusov način* Ervin Budiselić vjeruje da postoji kriza u učenstvu, ako ne u svim evanđeoskim crkvama u Hrvatskoj, onda u jednome dijelu evanđeoskih crkava u Hrvatskoj (Budiselić 2023, 13–14; 19).⁵ Tečaj učenja T4T potiče ideju da stvaranje učenika mora biti prioritet. Isus je dao Veliko poslanje crkvi. U svojoj je službi više puta naglašavao da mora propovijedati evanđelje izgubljenima. Štoviše, rekao je da je upravo zato došao (Lk 21,10). Isus je rekao svojim učenicima da idu po cijelom svijetu i propovijedaju evanđelje svemu stvorenju (Mt 16,15; Mt 28,18-20). Evanđelje se mora žurno naviještati Hrvatskoj i ostatku svijeta. T4T potiče taj aspekt kršćanstva.

Drugo, jedna od prednosti tečaja učenja T4T u tome je što crkve i vjernike koji su se prijavili za obuku drži odgovornima za nastavak procesa evangelizacije i učenja. Nakon svakog sata tijekom tečaja T4T prati se jesu li sudionici za vrijeme sljedećega tjedna ispunili ili uspjeli održati dogovoreni dnevni red iz prethodnog tjedna. U sportu je dobro poznato da treneri smiju držati igrače odgovornima. Odgovornost postoji i u školskim sustavima. Nakon razdoblja predavanja slijedi test kojim se vidi koliko su sadržaja studenti usvojili. U svakom području

4 Godine 2021., ovaj je autor intervjuirao Erica Maroneyja, misionara koji je u Hrvatskoj proveo 25 godina, i profesora s Biblijskog instituta u Zagrebu Ervina Budiselića. I Maroney i Budiselić rekli su da vrlo malo hrvatskih crkava ima strategiju za učenje.

5 Budiselić u svojoj knjizi koristi istraživanja koja je Barna Group radila za SAD. On vjeruje da evanđeosko kršćanstvo u SAD-u ima velik utjecaj na evanđeosko kršćanstvo u Hrvatskoj. Iako Budiselić priznaje da postoji razlika između konteksta i kulture evanđeoskoga kršćanstva u Hrvatskoj i SAD-u, ipak je uvjeren da bi slično istraživanje u Hrvatskoj urodilo sličnim rezultatima, odnosno pokazalo da postoji kriza u učenstvu u evanđeoskim crkvama u Hrvatskoj. Autor ovoga članka sudjeluje u istraživačkom projektu koji se bavi učenstvom u evanđeoskim crkvama u Hrvatskoj. Nakon što obavimo anketu o učenstvu, dobit ćemo mnogo jasniju sliku o stanju učenja u evanđeoskim crkvama. Rezultati će biti objavljeni tijekom 2024. godine.

postoji proces odgovornosti za ciljeve koje treba postići. Tu praksu vidimo i u Bibliji. Pavao je rekao Timoteju u Drugoj poslanici Timoteju 4,1⁶ da će Isus suditi živima i mrtvima. Vjernici će sigurno odgovarati za to kako su živjeli, ali će (također) biti suđeni po tome jesu li naviještali evanđelje izgubljenima ili ne. Svaki će vjernik kad-tad dati račun o svom životu. Tečaj učenja T4T drži sudionike odgovornima za ispunjavanje svog cilja.

Iako se izvana T4T čini učinkovitom metodom evangelizacije i učenja, ipak ima nekoliko značajnih slabosti. Jedna od slabosti je prebrzo kretanje kroz korake obuke. To je možda tako zato što se, barem se tako čini, rezultati mjere nečijom poslušnošću da evangelizira, a ne njegovim/njenim prolaskom kroz dugi proces učenja. Tečaj učenja T4T pretpostavlja da su novoobraćenici spremni odmah početi dijeliti/poučavati lekcije tečaja sljedećoj osobi. Ovaj proces pretpostavlja da su ti novoobraćenici dobro shvatili gradivo. Tečaj učenja T4T potiče ove novoobraćenike da odmah naviještaju/poučavaju druge nevjernike evanđelju.

Kao što je već navedeno, T4T osmišljen je kako bi novi obraćenici osnivali nove crkve. Usudio bih se reći da tu hitnu i upitnu praksu ne vidimo u Svetome pismu, barem ne u tolikoj mjeri. Vidimo kako Božji Duh djeluje u Djelima apostolskim. Pitanje je koji su tekstovi u toj biblijskoj knjizi preskriptivni, a koji deskriptivni? Ako netko koristi knjigu Djela apostolskih kao model za ono što bismo danas trebali raditi, mogu li podastrijeti dokaze da to Gospodin zapovijeda? Ustvrdio bih da je mnogo toga što autor u knjizi Djela apostolskih piše narativan izvještaj (opisan tekst) onoga što je Gospodin radio po svojim apostolima u to vrijeme, a ne nužno ono što bi kršćani trebali danas raditi.⁷

U postupcima našega Gospodina primjećujemo da on nije birao najkraće moguće putove kad je opremao svoje učenike. Mogao ih je poslati već nakon prvoga poziva da počnu osnivati i voditi nove crkve. Iako je Isus povremeno slao učenike kako bi pronosili radosnu vijest, proveo je tri godine obučavajući ih. Isus je vrlo jasno rekao da će po njegovu odlasku s ovoga svijeta biti spremni za zadatak na koji ih je pozvao.

Apostol Pavao također je razmišljao o dugoročnim posljedicama crkava koje je pomogao osnovati. Iako su u općenitom smislu svi kršćani pozvani da čine učenike, Pavao je ovako potaknuo Timoteja (koji je bi Pavlov delegat, ali je u to vrijeme služio kao pastor u crkvi u Efezu) u Drugoj Timoteju 2,1-2: „Ti se dakle, dijete moje, jačaj milošću u Kristu Isusu i što si od mene po mnogim svjedocima čuo, to predaj vjernim ljudima koji će biti podobni i druge poučiti.” Nemamo vremena detaljnije se baviti ovim odlomkom, ali Pavao je molio Timoteja da

6 „Zaklinjem te pred Bogom i Kristom Isusom, koji će suditi žive i mrtve, zaklinjem te pojavkom njegovim i kraljevstvom njegovim: propovijedaj Riječ, uporan budi – bilo to zgodno ili nezgodno – uvjeravaj, prijeti, zapovijedaj sa svom strpljivošću i poukom.”

7 Deskriptivan ili opisan tekst u knjizi Djela apostolskih ili općenito u Bibliji opisuje što se dogodilo. Biblija opisuje nešto u prošlosti. Preskriptivan (ili propisan) tekst u Bibliji povezan je uz Božje zapovijedi ili imperATIVE – stvari koje nam Biblija zapovijeda da ih činimo.

pronađe vjerne muškarce. Zašto je Pavao ohrabrivao svog učenika Timoteja da pažljivo bira koga će obučavati? Pavao je bio svjestan da će uskoro umrijeti i htio je da Timotej nastavi djelo koje je on započeo. Pavao mu je poručio da je ključno da pronađe karakterne muškarce koji će nastaviti poučavati pravo evanđelje, ono isto evanđelje koje je Timotej naučio od Pavla. Pavao je Timoteja upozorio da pronađe te muškarce, da im povjeri evanđelje i da se pobrine da evanđeoska poruka ostane cjelovita (Mounce 2000, 503).

Isusov pristup učenštvu pružio je mogućnost poznavanja Svetoga pisma, poučavanja i učenja primjerom i oponašanjem. Taj je pristup vidljiv u primjeru učenštvu između Pavla i Timoteja (Gracin i Budiselić 2020, 40). Tečaj učenštvu T4T u velikoj se mjeri bavi brzim umnožavanjem, tako da ne uzima dovoljno vremena za obuku sudionika ili traženje vjernih ljudi (vođa). Metoda tečaja T4T ne uzima u obzir posljedice brze obuke sudionika u metodama učenštvu/evangelizacije (Rhodes 2022, 40).

Druga slabost metode T4T pitanje je autoriteta. Ying Kai, autor metode T4T, razvio ju je za kinesko društvo zasnovano na autoritetu. U društvu kao što je Kina i druge slične zemlje, učenici, kao i ljudi općenito, skloni su poslušati prijedloge svojih učitelja. Nakon što sam obavio jedanaest misijskih putovanja u latinoameričke zemlje, u nekoliko slučajeva provodeći tamo po mjesec dana, stekao sam osobno iskustvo na temelju kojega pouzdano tvrdim da pastori i misionari imaju veći autoritet u latinoameričkim zemljama nego na Zapadu. Iako se ovaj povišeni status može činiti korisnim, ponekad može rezultirati upitnom praksom ovih vođa.⁸

S druge strane, takvo što ne vrijedi u drugim kulturama. U Sjedinjenim Američkim Državama, gotovo cijeloj Europi te, u svrhu ovoga članka, u Hrvatskoj, neki bi se vjerojatno složili s tim da svjedoče petero ljudi u jednom tjednu, ali onda bi ustuknuli pred tim zadatkom. Općenito govoreći, hrvatski je narod vrlo sumnjičav u vezi s povezivanjem s novim ljudima i istraživanjem novih stvari. U Hrvatskoj vođe nemaju tako visok autoritet kao vođe u zemljama poput Kine ili područjima kao što je Latinska Amerika. Nadalje, u Hrvatskoj se većina ljudi protiv izlaženju na ulice kako bi naviještali evanđelje tako da je vrlo teško primijeniti ovaj model u ovoj zemlji.

Treća slabost metode učenštvu T4T u tome je što stvara crkve koje nemaju primjereno obrazovano vodstvo. John David Massey s pravom je istaknuo da u modelu učenštvu T4T novi vjernici veoma brzo dolaze do položaja pastora, a da pritom nisu prošli odgovarajuće teološko obrazovanje. Massey je naglasio da „T4T

8 Na svojim putovanjima našao sam se na utjecajnim mjestima iako nisam bio domaći stanovnik. Vidio sam kako pastori i misionari primoravaju pojedince da podignu ruke i recitiraju molitvu grešnika, čak i kad im je pritom bilo neugodno. Ovi su vođe zlorabili svoj autoritet pribjegavajući taktikama hitnosti, a da pritom nisu ispravno pojasnili poruku evanđelja. Takve se metode često koriste u regijama gdje se one na vlasti veoma poštuju i gdje nije običaj preispitivati autoritet gostujućih misionara ili osoba na položajima vlasti.

zapravo nema jasnu definiciju novozavjetne crkve ili što čini crkveno vodstvo. Strategija pokreta za osnivanje crkava i tečaja T4T suprotstavlja se dubljem teološkom obrazovanju svojih vođa jer takvo što navodno usporava pokret” (Massey 2014, 9).

Da budem iskren, vođe takvoga pokreta smatraju da propovijedanje i poučavanje novih vjernika Svetome pismu samo priječi širenje pokreta. Možda vam je teško povjerovati u takvo što. No poslušajte što vođe takvih pokreta (Pokret za stvaranje učenika) David and Paul Watson (2014, 52) naglašavaju: „Kad radimo s izgubljenima, moramo izbjegavati zauzimanje uloge objašnjavanja Svetoga pisma.” Vođe ovih pokreta misle da je izravno poučavanje i pastoriranje novih vjernika od strane iskusnih misionara i onih koji rade na učeništvu opasno. Vjeruju da izgubljeni i novi obraćenici trebaju zajedno proučavati Sveto pismo i da ih pri tom procesu ne trebaju upućivati iskusni misionari. Umjesto toga ističu da iskusni misionari ili voditelji učeništva trebaju obučavati samo jednoga novoga obraćenika/vođu (Rhodes 2020, 81).

Ovaj model ide protiv modela iz Svetoga pisma gdje vidimo Isusa i apostole kako redovno poučavaju Riječ. Novi obraćenici ne smiju se stavljati na vodeća mjesta u lokalnoj crkvi (1 Tim 3,6), što su upravo prakse koje pokreti za stvaranje učenika i metoda T4T ohrabruju. Iz Pavlovih uputa Timoteju i Titu u poslanicama koje im je napisao jest da oni koji vode crkvu (starješine i đakoni) moraju imati određene kvalifikacije kako bi zauzeli položaje vodstva u lokalnoj crkvi. Nadalje, Pavao poziva Timoteja, Tita ili bilo kojega drugoga vođu da u svojim službama budu biblijski vođe. Timotej ili bilo koji vođa odgovoran je za stvaranje zdrave atmosfere učeništva u svojoj crkvi (Allen i Monroe 2023, 52).

Zaključak

Moramo priznati da je pokret Svetoga Duha djelovao na čudesne načine na raznim mjestima i u razna vremena tijekom crkvene povijesti. Kina nije nikakva iznimka. Možemo potvrditi da je vrlo moguće da je Sveti Duh djelovao te da još uvijek na poseban način djeluje u Kini. Trebamo također priznati da je tijekom toga procesa Bog koristio metodu učeništva T4T u Kini. Ipak, trebamo razmotriti valjanost metoda koje se danas koriste pri zadobivanju duša za Krista, pri čemu T4T nije iznimka.

Sasvim je prirodno i ljudski željeti brz uspjeh u bilo kojem pothvatu koji osoba ili grupa pokušava postići. Međutim, to općenito nije realan prikaz stvarnosti u kojoj živimo jer znamo da stvari funkcioniraju drugačije. Dok metodu učeništva i evangelizacije T4T promatramo u kontekstu evanđeoskoga kršćanstva u Hrvatskoj, neke od metoda koje T4T koristi su hvalevrijedne. Svi mi kao vjernici trebamo težiti da što više ljudi dođe do spasonosne spoznaje Isusa Krista ovdje u Hrvatskoj i šire. Međutim, trebali bismo težiti tome da oni koji ne poznaju Krista

dođu k njemu s razumijevanjem da postoji cijena koju treba platiti i da postoje posljedice odluke da slijedimo i služimo Isusu Kristu (Lk 14,26-33). Hrvati kojima se predstavlja evanđelje često su svjesni činjenice da bi ih nasljedovanje Krista moglo puno stajati zbog stigme evanđeoskoga kršćanstva u Hrvatskoj.

Moj je zaključak da ne bi bilo mudro primijeniti metodu učenja T4T u evanđeoskim crkvama u Hrvatskoj pod trenutnom metodom prakse u T4T-u. Međutim, kad bi se napravile opsežne prilagodbe metode učenja T4T, pri čemu bi se razmotrile neke od mojih primjedbi (kojih ima i više), onda bih možda promijenio mišljenje. Uzimajući u obzir kontekst Hrvatske, bilo koja osoba koja je živjela i služila u ovoj državi u misionarskoj ulozi (ili bilo kojem položaju službe) neko dulje vrijeme svjesna je da kršćanstvo sporo raste te da raste pretežno putem odnosa. Po mome mišljenju, tečaj učenja T4T bez opsežnih prilagodbi nije prikladan za hrvatski kontekst.

Popis literature

- Akkerman, Jay Richard i Mark A. Maddix, ur. 2013. *Missional Discipleship: Partners in God's Redemptive Mission*. Kansas City: Beacon Hill Press.
- Allen, Dennis i Ray Monroe. 2023. Different Kinds of Gospel Result in Different Kinds of Discipleship. *Kairos: Evangelical Journal of Theology* 7/1: 41–55.
- Budiselić, Ervin. 2023. *Učeništvo na Isusov način*. Zagreb: Biblijski institut.
- Bohall, Jeremy. 2018. Making Disciples in Croatia: The Evangelical Pentecostal Church's Response to the Great Commission. Master's thesis, Visoko Evanđeško Teološko Učilište u Osijeku.
- Drummond, Lewis A. 1992. *The Word of the Cross: A Contemporary Theology of Evangelism*. Nashville: Broadman.
- Garrison, David. 2014. T4TOnline Trainer's Manual. <http://t4tonline.org/online-training/> (pristupljeno 13. svibnja 2022.).
- Gracin, Martina i Ervin Budiselić. 2020. Discipleship in the Context of Judaism in Jesus' Time—Part II. *Kairos: Evangelical Journal of Theology* 14/1: 35–51.
- Massey, John David. 2014. Theological Education and Southern Baptist Missions Strategy in the Twenty-first Century. *Southwestern Journal of Theology* 57/1: 6–16.
- Morell, Caleb. 2018. Book Review: The Kingdom Unleashed, by Jerry Trousdale and Glenn Sunshine. <https://www.9marks.org/review/book-review-the-kingdom-unleashed-by-jerry-trousdale-and-glenn-sunshine/> (pristupljeno 19. prosinca 2022.).
- Mounce, William D. 2000. *Pastoral Epistles*. Word Biblical Commentary, vol. 46. Nashville: Thomas Nelson.

- Rhodes, Matt. 2022. *No Shortcut to Success: A Manifesto for Modern Missions*. Wheaton: Crossway.
- Smith, Steve i Ying Kai. 2011. *T4T: A Discipleship Re-Revolution*. Monument: WIGTake Resources.
- Watson, David i Paul Watson. 2014. *Contagious Disciple Making: Leading Others on a Journey of Discovery*. Nashville: Thomas Nelson.
- Wilkins, Michael J. 1992. *Following the Master: A Biblical Theology of Discipleship*. Grand Rapids: Zondervan.

Josip Debeljuh

T4T Discipleship Model

Abstract

In recent years many discipleship models emerged on the Christian global scene. One discipleship model that has garnered attention in theological seminaries, mission organizations, and churches is the T4T discipleship model (Training for Trainers). The T4T discipleship model is a part of Church Planting Movements (CPMs) and Disciple Making Movements (DMMs). This article provides information about the T4T discipleship model – what it is, what it does, and how is it applied. Further, this article considers its strengths and weaknesses regarding the use of it in the Croatian context. This article concludes that the T4T discipleship model is not suitable for use in local churches in Croatia unless there are substantial adaptations to its teaching and practices.